Bijlage Voorschriften Samenwerkingsverband, Derde en Onderaannemer

Zelfstandig aanmelden resp. inschrijven of niet?
U kunt zelfstandig aanmelden resp. inschrijven op deze Opdracht, maar ook een Samenwerkingsverband vormen, een beroep doen op een zogenaamde Derde om aan de geschiktheidseisen te voldoen of een Onderaannemer inzetten bij de uitvoering van de Opdracht. In de regel staat het u vrij om zelf te kiezen in welke samenstelling een Aanmelding resp. Inschrijving wordt gedaan. In uitzonderingsgevallen kan het zo zijn dat hier in de Aanbestedingsstukken beperkingen aan zijn gesteld, bijvoorbeeld doordat is opgenomen dat een bepaald deel van de werkzaamheden door Gegadigde resp. Inschrijver zelf uitgevoerd moet worden en niet uitbesteed mag worden aan een Onderaannemer. Lees dus alle Aanbestedingsstukken goed, om te zien of voor de specifieke Opdracht waarop u wilt aanmelden resp. inschrijven dergelijke beperkingen van toepassing zijn. Zeker bij het vormen van Samenwerkingsverbanden, dient u ook rekening te houden met mededingingsrechtelijke aspecten. Dit is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van bij Samenwerkingsverbanden betrokken ondernemingen.

Let op: aanvullende voorschriften van toepassing
Als uw onderneming aanmeldt resp. inschrijft als onderdeel van een Samenwerkingsverband, door een beroep te doen op een Derde en/of met de bedoeling om een Onderaannemer in te zetten bij de uitvoering van een deel van de Opdracht, dan gelden zowel ten tijde van de Aanmelding resp. Inschrijving als bij de uitvoering van de Opdracht aanvullende voorschriften. Deze zijn in deze Bijlage uiteengezet. Het betreft generieke voorschriften die in principe bij elke aanbesteding gelden. Het kán zo zijn dat elders in de Aanbestedingsstukken specifieke voorschriften/eisen zijn opgenomen. In dat geval gaan deze specifieke bepalingen voor deze Bijlage.

Definities: goed uit elkaar houden
Hieronder worden de drie definities waarom deze Bijlage draait herhaalt, zoals ook opgenomen in de Begrippenlijst. Het is van belang om de verschillende "figuren" goed uit elkaar te houden:

- Derde: Ondernemer waarop Gegadigde een beroep doet om aan de geschiktheidseisen te voldoen. Dit kan ook een Onderaannemer zijn.
- Onderaannemer: Ondernemer die Gegadigde resp. Inschrijver zal inschakelen voor de uitvoering van een deel van de Opdracht. Dit kan ook een Derde zijn.
- Samenwerkingsverband: Een combinatie van ondernemers, elk afzonderlijk te noemen 'deelnemer aan het Samenwerkingsverband', in de hoedanigheid van één Gegadigde resp. Inschrijver, waarbij elke deelnemer aan het Samenwerkingsverband volledig en hoofdelijk aansprakelijk is voor verplichtingen die voortvloeien uit de Aanmelding resp. Inschrijving en de Overeenkomst. In de praktijk wordt ook wel gesproken van 'combinatie' of 'consortium'.

Er kan ook sprake zijn van meerdere figuren binnen één Gegadigde resp. Inschrijver: zo kan een Samenwerkingsverband een beroep doen op de moedermaatschappij van één van de deelnemers aan het Samenwerkingsverband in het kader van de financieel-economische draagkracht (de moedermaatschappij is in dat geval een Derde) en een ander bedrijf als Onderaannemer betrekken voor de uitvoering van een specifiek deel van de Opdracht.

Inschrijven als Samenwerkingsverband: aanvullende voorschriften
Een Samenwerkingsverband neemt deel aan de aanbesteding als één Gegadigde resp. Inschrijver. Hieronder zijn de aanvullende voorschriften opgenomen waaraan Gegadigden resp. Inschrijvers moeten voldoen c.q. waarmee zij rekening hebben te houden:

Extra voorschriften rondom het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA):

- ✓ Van alle deelnemers aan het Samenwerkingsverband dient een eigen, rechtsgeldig ondertekend UEA te worden overgelegd in de Aanmelding. Op eerste verzoek van de Aanbestedende dienst moeten van elke deelnemer Verificatiedocumenten worden overgelegd - vgl. Bijlage Checklist Verificatiedocumenten;
- ✓ Alle deelnemers aan het Samenwerkingsverband dienen in Deel IIA onder 'Wijze van deelneming' in het UEA op te geven: a. de namen van de overige deelnemers aan het Samenwerkingsverband, b. de eigen rol en c. welke

Gegadigde resp. Inschrijver de leiding van het Samenwerkingsverband heeft en als verantwoordelijk gemachtigde ('penvoerder') namens het Samenwerkingsverband zal optreden. De penvoerder is dus de deelnemer aan het Samenwerkingsverband die door elke andere deelnemer is gemachtigd om namens het Samenwerkingsverband verplichtingen aan te gaan in het kader van deze aanbesteding. Daarnaast dient de verdeling van de werkzaamheden te worden beschreven;

- ✓ Let wel: door het invullen en rechtsgeldig ondertekenen van het UEA verklaart elke deelnemer aan het Samenwerkingsverband dat hij gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk is voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de Aanmelding resp. Inschrijving en de Overeenkomst.

Extra voorschriften rondom uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen:

- ✓ De uitsluitingsgronden die van toepassing zijn op deze aanbesteding gelden voor het Samenwerkingsverband als geheel én voor de individuele deelnemers aan het Samenwerkingsverband afzonderlijk. Indien een uitsluitingsgrond op één van de deelnemers aan het Samenwerkingsverband van toepassing is, wordt het Samenwerkingsverband in beginsel uitgesloten;
- ✓ Bij de toetsing van de Aanmelding resp. Inschrijving zal het Samenwerkingsverband met betrekking tot de geschiktheidseisen die van toepassing zijn op deze aanbesteding als één geheel worden beschouwd, tenzij elders uitdrukkelijk anders bepaald.

Overig en tijdens de looptijd:

- ✓ Een Samenwerkingsverband in oprichting of een Samenwerkingsverband dat zich niet organiseert als één rechtspersoon, hoeft als Samenwerkingsverband na gunning geen bewijs van inschrijving in een nationaal beroeps- of handelsregister in te dienen, althans niet als Samenwerkingsverband. De afzonderlijke deelnemers aan het Samenwerkingsverband dienen dit in dat geval wél te doen;
- ✓ Tijdens de looptijd van de Overeenkomst mag het Samenwerkingsverband alleen zijn samenstelling wijzigen na schriftelijke toestemming van Opdrachtgever. Aan deze toestemming kunnen nadere voorwaarden worden verbonden. In het geval van een Europese aanbesteding, stelt de Aanbestedingswet 2012 duidelijke beperkingen aan de wijziging van een Samenwerkingsverband tijdens de looptijd vanwege het leerstuk 'wezenlijke wijziging'.

Een beroep op een Derde doen om te voldoen aan de geschiktheidseisen: aanvullende voorschriften

Gegadigden resp. Inschrijvers kunnen zich beroepen op een Derde om aan de geschiktheidseisen te voldoen, tenzij dit expliciet anders is bepaald op het niveau van een specifieke geschiktheidseis. Zij dienen dan rekening te houden met het volgende:

Extra voorschriften rondom het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA):

- ✓ Van alle Derden waarop door Gegadigde resp. Inschrijver een beroep wordt gedaan, dient een rechtsgeldig ondertekend UEA te worden overgelegd. Het gaat om de informatie die wordt gevraagd in Deel IIA, IIB en III van het UEA. Met het UEA verklaren Derden tevens dat Gegadigde resp. Inschrijver daadwerkelijk over alle noodzakelijke middelen van de Derde kan beschikken. Op eerste verzoek moeten van elke Derde Verificatiedocumenten worden overgelegd – vgl. Bijlage Checklist Verificatiedocumenten;
- ✓ De Gegadigde resp. Inschrijver die een beroep op een Derde doet om aan de geschiktheidseisen te voldoen dient onder Deel IIC van het UEA 'ja' aan te vinken. In het bijbehorende toelichtingsveld dient te worden beschreven op welke Derde voor welke eisen een beroep wordt gedaan;
- ✓ Indien Gegadigde resp. Inschrijver een beroep doet op een Derde om aan de geschiktheidseisen te kunnen voldoen én op een Onderaannemer rondom de uitvoering van de Opdracht vinkt Gegadigde resp. Inschrijver zowel onder 'Beroep' als onder 'Onderaanneming' 'ja' aan en worden gevraagde gegevens herhaaldelijk opgegeven.

Extra voorschriften rondom uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen:

- ✓ De uitsluitingsgronden die van toepassing zijn op deze aanbesteding gelden voor alle Derden. Als een uitsluitingsgrond op een Derde van toepassing is, dan leidt dit in beginsel tot uitsluiting van Gegadigde resp. Inschrijver;
- ✓ Bij de beoordeling van de Aanmelding resp. Inschrijving zullen de Gegadigde resp. Inschrijver en de Derde waarop een beroep wordt gedaan als één geheel worden beschouwd, tenzij elders uitdrukkelijk anders bepaald;
- ✓ Indien het beroep op een Derde nodig is om aan de geschiktheidseisen ten aanzien van technische en beroepsbekwaamheid te voldoen, dient de betreffende Derde door de Gegadigde resp. Inschrijver ook

daadwerkelijk te worden ingeschakeld als Onderaannemer bij de uitvoering van het betreffende deel van de Opdracht;

- ✓ Indien het beroep op een Derde nodig is om aan de geschiktheidseisen ten aanzien van financieel-economische draagkracht te voldoen, hoeft de Derde niet te worden ingezet voor de uitvoering van de Opdracht, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald in de Aanbestedingsstukken;
- ✓ Wanneer een beroep op een Derde strekt tot het doen van een beroep op de financiële draagkracht van deze Derde, teneinde aan de geschiktheidseisen te voldoen, dan moet na de Gunningsbeslissing bij wijze van Verificatiedocument een verklaring worden overgelegd waaruit blijkt dat de Derde onvoorwaardelijk garant staat voor de door de Gegadigde resp. Inschrijver op zich te nemen verplichtingen. Deze verklaring dient door de Derde rechtsgeldig ondertekend te zijn. Een separate verklaring is niet nodig als de Derde een moedermaatschappij is die een zogenaamde artikel 403-verklaring heeft gedeponeerd in het handelsregister waaruit de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de schulden van Gegadigde resp. Inschrijver blijkt. **Let op:** De Derde die een moedermaatschappij is, dient voor het overige wél aan de aanvullende bepalingen in deze paragraaf te voldoen.

<u>Overig en tijdens de looptijd:</u>

- ✓ Gegadigde resp. Inschrijver is jegens Opdrachtgever volledig en hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van alle verplichtingen uit hoofde van de Aanmelding resp. Inschrijving en Overeenkomst. Een valse verklaring van een Derde ontslaat de Gegadigde resp. Inschrijver niet van deze volledige en hoofdelijke aansprakelijkheid;
- ✓ In het geval van beroep op een Derde wordt alle communicatie uitsluitend gericht aan de Gegadigde resp. Inschrijver, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald in de Aanbestedingsstukken;
- ✓ Tijdens de looptijd van de Overeenkomst kan alleen een beroep op andere Derde(n) worden gedaan na schriftelijke toestemming – hieraan kunnen voorwaarden worden verbonden.

Inschakeling <u>Onderaannemer voor uitvoering</u> deel van de Opdracht: aanvullende voorschriften

Indien Gegadigde resp. Inschrijver ten tijde van de Aanmelding resp. Inschrijving al heeft besloten een Onderaannemer in te schakelen, dan gelden de volgende aanvullende bepalingen. Tenzij uitdrukkelijk anders bepaald in de Aanbestedingsstukken, hoeven niet alle Onderaannemers die op enig moment betrokken (kunnen) worden bij de uitvoering al in de Aanmelding resp. Inschrijving te worden opgegeven. In dat geval is na gunning nadere instemming vereist van Opdrachtgever voor de inschakeling van een Onderaannemer.

<u>Extra voorschriften rondom het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA):</u>

- ✓ De Gegadigde resp. Inschrijver die ten tijde van de Aanmelding resp. Inschrijving heeft bepaald voor de uitvoering van een deel van de Opdracht Onderaannemers in te zetten, dient in zijn eigen UEA Deel IID 'ja' aan te vinken en de betreffende Onderaannemers te noemen, inclusief de beoogde verdeling van de werkzaamheden;
- ✓ Van de Onderaannemer zelf hoeft dus geen UEA te worden bijgevoegd - mits niet ook aangemerkt als Derde;
- ✓ Als Gegadigde resp. Inschrijver een beroep doet op een Derde om aan de geschiktheidseisen te kunnen voldoen én die Derde ook Onderaannemer rondom de uitvoering van de Opdracht zal zijn, vinkt Gegadigde resp. Inschrijver zowel onder 'Beroep' als onder 'Onderaanneming' 'ja' aan en worden gevraagde gegevens herhaaldelijk opgegeven.

<u>Extra voorschriften rondom uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen:</u>

- ✓ De uitsluitingsgronden die van toepassing zijn op deze aanbesteding gelden ook voor alle Onderaannemers waarop door de Gegadigde resp. Inschrijver een beroep wordt gedaan. Als hoofdregel geldt dat van Onderaannemers geen Verificatiedocumenten hoeven te worden overgelegd. Er kan wel om worden verzocht - vgl. Bijlage Checklist Verificatiedocumenten;
- ✓ Geschiktheidseisen zijn niet van toepassing op een Onderaannemer. In het geval van een beroep van op andere entiteit voor het voldoen aan de geschiktheidseisen, is sprake van een Derde.

Overig en tijdens de looptijd:

- ✓ Bij gunning van de Opdracht aan Gegadigde resp. Inschrijver is deze als hoofdaannemer in principe gehouden om het in de Aanmelding resp. Inschrijving omschreven deel van de Opdracht aan de genoemde Onderaannemer(s) te gunnen;
- ✓ Gegadigde resp. Inschrijver is volledig en hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van alle verplichtingen uit hoofde van de Aanmelding resp. Inschrijving/Overeenkomst, inclusief de verplichtingen die in onderaanneming worden gegeven. Een valse verklaring van een Onderaannemer ontslaat Gegadigde resp. Inschrijver niet van zijn aansprakelijkheid;
- ✓ In het geval van beroep op een Derde wordt alle communicatie uitsluitend gericht aan de Gegadigde resp. Inschrijver;
- ✓ Tijdens de looptijd van de Overeenkomst kan alleen een andere/extra Onderaannemer worden ingeschakeld na schriftelijke toestemming – hieraan kunnen voorwaarden worden verbonden.

Wijzigen samenstelling Samenwerkingsverband dan wel beroep op andere Derden

Een Inschrijver dient in dezelfde hoedanigheid in te schrijven als waarin de Aanmelding is ingediend. Het is in beginsel niet mogelijk de samenstelling van het Samenwerkingsverband te wijzigen dan wel een beroep te doen op andere Derden ten opzichte van de wijze waarop de Aanmelding is ingediend. In de volgende situaties geldt een uitzondering:

1. Indien sprake is van rechtsopvolging onder algemene of bijzondere titel in de positie van de Gegadigde, waaronder begrepen één van de deelnemers aan het Samenwerkingsverband, ten gevolge van herstructurering van de onderneming, waaronder door overname, fusie, acquisitie of insolventie, dan kan deze door de opvolgende ondernemer worden vervangen, mits deze voldoet aan de in de Selectiefase gestelde uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen en inschakeling van betreffende ondernemer niet tot een lagere rangschikking van de Aanmelding zou hebben geleid;
2. Indien sprake is van rechtsopvolging onder algemene of bijzondere titel in de positie van een Derde waarop Inschrijver zich bij zijn Aanmelding beroepen heeft in het kader van de geschiktheidseisen ten gevolge van herstructurering van de onderneming, waaronder door overname, fusie, acquisitie of insolventie, dan kan deze Derde door de opvolgende ondernemer worden vervangen, mits deze voldoet aan de in de Selectiefase gestelde uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen en inschakeling van betreffende ondernemer niet tot een lagere rangschikking van de Aanmelding zou hebben geleid;
3. Het is mogelijk voor Inschrijvers ten tijde van de Inschrijving een beroep te doen op een andere of een aanvullende Onderaannemer.

Indien sprake is van één van de bovenstaande situaties, dient Inschrijver in een aanbiedingsbrief te beschrijven op welke wijze en waarom de hoedanigheid waarmee ingeschreven wordt gewijzigd wordt ten opzichte van de Aanmelding. De eisen die in de Selectiefase zijn gesteld zijn onverkort van toepassing op deze ondernemers, evenals de vereiste Verificatiedocumenten. Deze dienen bij de Inschrijving te worden overlegd.